

ARNHEMISCHE SCOUWING

DINGSDAG 17 MAART.

De prijs der Advertentie is: per regel, /1.00, en voor elfen regel...
centen, behalve 35 centen regel...
planting.

De prijs der Advertentie is: per regel, /1.00, en voor elfen regel...
centen, behalve 35 centen regel...
planting.

Spoorwegen in Nederlands Indië.

I.

Men zou willen voeden, ten aanzien der slaap-ziekte, die zich geheel en al van ons Nederlanders heeft meester gemaakt, en ons van werksame, bedrijvige medespelers, die hunne rol met glans wisten te vervullen, tot dommelige toeschouwers en onbeduidende figuranten heeft doen afdalen, — heeft men niets anders te doen dan eenvoudig zucht te geven, hoe de zucht van de afkeer voor alle inspanning naar lichaam of geest onze landgenooten zelfs afhoudt van alle ondernemingen, door welke zij, met een weinig arbeids en eene kleine dosis activiteit, hunne eigene welvaart zouden bevorderen? Maar om te arbeiden en actief te zijn, zou men zich moeten getroosten de nationale slaapmuts eene wijle af te zetten van de huiszadelijke kammen, de goudsche papieren, de ransjes, de zijke pantoffels voor eene paar afscheit te nemen, en zich te onttrekken aan de koesterende, warme van het gezellige, aantrekkelijke burgervuurtje, bij hetwelk men nu eerst zoo regt kneuterig zit neergedoken, om te peinzen over den ouden tijd, toen de slaapmutsen nog in de maak waren en onze vaders werk noch moeite ontzagen, om ons eene erfenis-bijten te geven, welke wij nu zoo zachtjes aan zitten te droonen aan de dijonien aan de kanten, zal, wanneer men de kunst zal geleerd hebben van te oogsten wat men niet gezaaid heeft, en de vruchten te lezen van de boom, die men geplant heeft. En men moet erkennen, dat het inderdaad niet alleen gemakkelijker is dan werken en bedrijvig te zijn, maar ook oneindig prettiger en veel meer in nederlandschen zin.

Wilt ge een voorbeeld van wat wij hier beweren? Aanschouwt onze koloniën, — het aanzelig overschot van wat men ons uit meelij heeft willen laten; toen het nederlandsch leeuwje niet meer vermogt te waren wat nederlandsche moed en nederlandsche geestkracht had weten te overerven en aan zich te onderwerpen. — Wij willen niet eens spreken over de talloze schreeuwende misbruiken in bestuur en regering, welke in onze bezittingen te gale zijn geworden; misbruiken, welke de willekeurigste en slechtst ge-

organiseerde staten van Europa niet overtreffen, en welke zelfs de Nederlander een voorbeeld tot de oproeven vraag verleidden: of alles wat zoo volmaakt verordineerd was, dat er niets aan te verbeteren viel? Wij willen der regering en der natie niet afvragen: Hoe hebt gij voldaan aan uwe verplichting om die volken, die aan uwe leiding waren onderworpen, op te leiden tot dat hoogere standpunt van zedelijke en verstandelijke ontwikkeling, waarop gij christelijke, gij europische staat u bevindt? Hoe hebt gij uw moreel overwigt, aangewend om dwalingen te keer te gaan, vooroordeelen uit te roeijen, om uw licht in de duisternis te ontsteken, om uwe kweekelingen beter en kundiger te maken? Wat hebben uwe indische onderdanen geleerd natielater dat verkeerd, wat te doen dat goed was? Wij zullen niet van den anderen kant vragen: wat hebt gij verstandige europische staat, wat hebt gij menschenprijk Nederland, — dat u zelve zoo gaarne vermeldt als het vaderland van ERASMUS, VONDEL, HOOFT, HUIGENS, DE GROOT, BOERHAVE, MUSSCHENBROEK, LEEUWENHOEK, enz. — wat hebt gij in de lange vele jaren uwer indische heerschappij gedaan, om ons, om Europa bekend te maken met de schatten uwer indische letterkunde? Wat weten wij van de vroegere, wat van de tegenwoordige gesteldheid van bodem, van dieren en planten wereld van het oudste, het meest bezochte onzer indische gewesten? Wat van hunne mythologie, hunne godsdienst, hun regt, hunne taal, hunne zeden? Wat van hunnen aard, karakter, gebruiken, huishoudelijke gewoonten? Wanneer gij de wekeling van de minst aanzienlijke onzer dorpscholen, vraagt welke de hoofdstad van Zweden, van Turkije, van China is; welke de voortbrengselen van Italië zijn, welke godsdienst de Russen belijden; hoeveel romeinsche koningen er geweest zijn, en welke vorstin thans in Engeland op den troon zit, — dan kunt gij hopen op al die wetenswaardige zaken een voldoende, een althans dragelijk antwoord te zullen hooren; maar verzoek eens aan den best opgevoeden Nederlander, uit den meest beschaafden stand, u eene algemeene schets te geven van de gesteldheid onzer eigene volkplantingen, — en gij zult verbaasd staan over het antwoord, dat u gewordt.

Doch dit daargelaten! Ook van dien

kant is ons zonden-register groot! Wanneer wij, Nederlanders, weinig mogen over hebben voor het materiele en intellectuele; wanneer wij eenen afschrik hebben voor alle theorie: — wij berouwen ons, daarentegen, gaarne, dat wij een practisch volk zijn. Dijken oprigten, meeren en plassen droogmaken, wegen aanleggen, vaarten en kanalen graven, — dat is onze liefhebberij; dat zijn Nederlandsche beginselen; dat is Nederlandsche zin. Welk aan dan! De Hemel zij gedankt, als er ten minste nog iets is, dat de Nederlander doen kan, behalve pijpjes-rooken, couponnetjes-afknippen en mannetjes in het vuur te kijken! Welke Nederlandsche beginselen, onder den vorm van dijken, droogmakerijen, wegen, vaarten en kanalen, zijn in Nederlands Indië opgerigt, uitgemaakt, aangelegd en gegraven? Welke zijn de spoorwegen, langs welke men afstanden doet verdwijnen, tijd winnen en het leven verlengen? Spoorwegen? Nederlandsche spoorwegen? Nederlandsch-indische spoorwegen? Maar hoe kon daar ooit iemand aan denken? Opmeten, afpalen, taxeren, onteigenen, door bosschen, over bergen, in dalen, tunnels graven, en dan nog welk volk zoeken en locomotieven oversturen en beambten opschommelen, die zich zonder getroosten om tegen een hoog loon werk te doen — en dat in zoo'n heet land, hoe komt men op de gedachte? Wie weet van te voren of iemand er wel gebruik van zou willen maken? En het zou voortvullende gevolgen zijn, om, zoo maar zonder zekerheid en op zulke losse schouwen, zulk eene onderneming te wagen.

Datzelig en verblind door zulk een hot tensporig denkbeeld en vervaard door de gedachte aan de schromelijke gevaren, met welke zoo veel hoofdbreken en lichaamsbeweging, onder zulk een klimaat, zijn teeder gestel bedreigd, daagt de Nederlander zijn hoofd in de Russen, om weder van dien feller schrik op zijn verhaaf te komen.

Doch ziet, terwijl de Nederlander van zijne vermoedens onrust, doet zich de Engelschman, — een paar menschen en niet zoo zwak van zenuwen, — op, om voor den Nederlander te verrigten, waar deze zelf den moed niet toe heeft. De Engelschman zal den weg maken en de Nederlander zal er op rijden; de Engelschman zal zich getroosten, om de zon-

welke iddele kinder mocht zeggen zijn. Wij zijn prins met eerbied uwer hoogenheids on-
bedingste en gehoorzaamste dienaren (get.) *Leopoldus*,
Frans van België, graaf *Frans van België*, kolonel
Jacobus van België, *Johannes Terleest*,
secretaris.

Londen, 14 maart. Eergeren heeft het Lagerhuis geene zitting gehouden, vermits het aantal tegenwoordige leden geen veertig bedroeg.

Gisteren werd in het Hoogerhuis de bill tot bescherming van goederen en personen in Ierland, ten derde male gelezen en aangenomen.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 maart. Mer weet, hoe jaarlijks onze welgevoerde vergaderingen in hante adressen eene zinnige reden, welke van hunne deelneming in het lot van Polen getuigen moet. Thans hebben 123 leden der Kamer van Afgevaardigden eene inschrijving voor de Polen geteekend, welke zij door eene verklaring boven voorafgaan, waarin op de hierboven vermelde omstandigheid gewezen wordt. In de zitting van heden heeft de heer *de la Rochefoucauld* dit adres van hante adressen gelezen, en hij gezind was op interpellatie te antwoorden, welke hem betrekkelijk de poolische zaken gedaan konden worden. De heer *Guzot* heeft geantwoord, dat hij bereid was alle berichten, mede te deelen, welke hem toegekomen waren. Morgen zullen deze ophelderingen gegeven worden.

Eerstdaags zal aan onze wint de aangekondigde inwisseling der oude 15- en 30-stuiversstukken, onderdelen van den gewezen *écu*, beginnen. De in omloop zijnde stukken van dien stempel vertegenwoordigen een bedrag van 400 miljoen franken. Van deze 400 miljoen, 150 miljoen bij de bank van Frankrijk, 150 miljoen bij de bank van Nederland, en de overige 100 miljoen worden overgenomen door de bank van Nederland, dat ten minste 5 miljoen te loor gewaarden, of naar buitenslands geraakt zullen worden. Hierna volgt dan, dat waarschijnlijk nog voor eene waarde van 20 miljoen ingewisseld zal worden.

De *Démocratie Pacifique* heeft gisteren gezegd, dat een dagblad zich nopens de poolische kwestie voor 80,000 franken door Rusland heeft laten omkopen. In *France* niet door een persoon, maar door een bureau, dat niet bekend is, wat het bewijst.

Een boschwachter in het arrondissement *Tarbes* vond een jong meisje aan den ingang van een bosch op zijne vraag, wat zij daar deed, ontving hij een antwoord, dat zij daar op haren vader wachtte, om hem eene som van 300 franken ter hand te stellen, welke zij ontvangen had, voor een paar door hem verkochte ossen. De boschwachter haalde haar oyer, en meende het meisje in te gaan. Verackerende, dat zij haren vader eene ontmoeten. In een dichtbewaasd gedeelte des wouds berodde zij haar van de zaak, die zij bij haar droeg, en om alle ontdekking te voorkomen, gaf zij hem een klein verpakking van een paar bankbiljetten. De boschwachter deed had een getuige. Een jagt-strooper, daar tusschen de boomen verscholen, zag het; door omwegen kwam hij zich naar den uitgang van het woud, waar de boschwachter voorbij moest. Hij nam de verpakking van hem af, en opbinden, en werd door hem in de hand genomen, en door hem door de wachter, die hem, voor den man, re voerde en eische, dat het recht zijn toep had. Maar hoe verplet stond de moordenaar, toen de beschuldigde op zijne buurt beschuldiger werd, het geld bij den dief deed vinden en de plaats aanwees, waar het lijk verborgen was. De misdadiger werd oogenblikkelijk in hechtenis genomen, en zal zijne verdiende straf niet ontgaan.

Parijs, 13 maart. Heden hebben in de Kamer van Afgevaardigden de interpellatie plaats gehad door *markies de la Rochefoucauld*, nopens de laatste berichten in Polen. De heer *Guzot* heeft geantwoord, dat het fransche overnemen, in verband van dezelfde groote sym-
bol voor Polen, het poolische volk niet tot opstand aanzetten, noch aan hetzelve de middelen ver-
lenen om dien opstand vol te houden. Alleen, de de minister er bij, zal Frankrijk alle moge-
lijke opofferingen doen ten behoeve der uitgeweke-
nen of verdruuden, die bij hetzelfde eene schuil-
plaats of bescherming kunnen zoeken.

De orde der advocaten heeft gisteren ten behoeve van den poolischen opstand een brief van 4000 franken ingeschreven. Nog de afschrijvingen der nor-
male school hebben gezamenlijk voor een bedrag van 500 franken ingetekend.

Terwijl de koning zich dinsdag naar Neuilly be-
gat, riep een burger, die zich op zijnen weg bevond: *Leve, Eten!* Oogenblikkelijk werd dit roepen door vijftigstemmen, ofschoon het rijtuig des konings in galop voortreed, herhaald en met Z. M. hetzelfde gemakkelijk hooren, dewijl hij het hoofd uit het partier stak.

De prius *de Ligne*, zoon des belgischen ambas-
sadeurs in Frankrijk, die bij de oostenrijksche garde dient, is heden morgen zeer vroeg aangekomen met depeches voor den graaf *Appony*. Niets is er uitge-
lekt nopens derzelve inhoud; maar men heeft den geheelen dag eene groote beweging opgemerkt in het hotel der ambassade.

BELGIË.

Brussel, 13 maart. Men zegt, dat de instructie der *van de Ridder* en *Baquet* ten einde loopt, en dat de *van de Ridder* van de *van de Ridder* van eerste instantie geroepen zal worden, om te beslissen of de beaardigden, of wel een derzelve, naar de Kamer van strafzaken zal moeten worden verwezen. Men hoort niet meer spreken van de expertise van den *van de Ridder*; men beweert zelfs, dat de justitie dit, bij den staat, waarop die zaak gevondard is, voor eene nuttelooze formaliteit houdt. En inderdaad heeft de justitie niet te onderzoeken of de tunnel goed of slecht is gebouwd; zij zal zich bepalen tot het onderzoek of er omkoopning heeft plaats gehad, wes-
halve de expertise nuttelooze zoude worden; dit is overigens eene formaliteit, welke de preventieve ge-
vangenis der aangeklaagden zou verlenen, en het schijnt, dat men de instructie zoo veel mogelijk wil bespoedigen.

Woensdag hebben bij onderscheidene lieden Huis-
zoekingen plaats gehad, om papieren, op deze zaak betrekking hebbende, te ontdekken.

Brussel, 14 maart. Wij hebben gisteren niet ten obregte gezegd, dat men op het punt stond een mi-
nisterie zamengesteld te zien, indien zich geene over-
wachte hinderpalen opdeden. Dit moet thans het ge-
val zijn, want alles is nog raadselachtig en de crisis
niet geheel nog tot een goed einde gebracht.

In de zitting van gisteren heeft de Kamer met al-
gemeene stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waar-
door de publicatie van een *Journal* wordt geboden.

Het gerucht bevestigt zich meer en meer, dat de
heer *van de Weyer* zijn ontslag, als ambassadeur, in
handen des konings heeft overgeleverd.

Brussel, 16 maart. De zitting der represen-
tanten, van gister, liep geheel over een wetsontwerp
over de publieke verkooping, en werd vrbegijndig,
voor vier ure, bij gebrek aan genoegzame leden,
tot morgen twee ure gescheiden.

De *Moniteur* van heden behest niets meldenswaar-
digs. Men mag voor zeker houden, dat welke geruchten
ook wederom onsland eene nieuwe zamengstelling van
het ministerie in omloop zijn, die op te losse gronden
steunen, om eenig bericht te verdienen. Zelfs dat beves-
tigt zich nog niet, dat de heer *van de Weyer* zijne de-
missie van het gezantschap te Londen in handen des ko-
nings zou gesteld hebben. De *Observateur* heeft, trou-
wens gezegd, dat het gerucht meer en meer veld won,
maar de *Politique* van heden merkt niet te vergeten aan
dat het eerstgenoemde dagblad onbegrijpelijk vertrouwd is
met de zaken van den heer *van de Weyer*, om daar-
over stellig het ja of nee te kunnen verklaard
hebben.

Niet onopmerkelijk is, dat de *Politique*, onder het
bewind van den heer *Vollobre* het ministeriële blad
in den liberalen zin, thans niet minder dan de ker-
kelijke bladen den heer *van de Weyer* hard valt,
en hem onbewimpeld aantijgt, van, bij zijne komst
aan het ministerie, zijne liberale vrienden *Gendebien*,
Rogier, *de Bonne*, en de gansche *alliance*, te heb-
ben om den tuin geleid, of gefopt.

De zaak het *tunnel* wordt steeds met ijver door
de justitie voortgezet. De ingenieur *Stevens*, aan-
vankelijk uitgeweken, heeft zich na de indiening van
zijne memorie van verdediging ter beschikking van
den regter van instructie gesteld, en heeft bij den-
zelfen een langdurig verhoor ondergaan, waarvan,
zegt men, het gevolg is geweest, dat hij in hechtenis
is gehouden. Wat den *seppemer Rogier* aangaat,

heeft de regter van instructie gemeend, termen te
vinden om hem buiten vervolging te stellen. De
raadkamer, echter, hierin geen genoegen nemende,
is de regter van instructie tegen haar bevelschrift
in beroep gekomen.

De koninklijke vlaemsche maatschappij *De
Winggaard* zal op morgen, in den schouwburg der
Faudeville, ten voordele der armen, eene tooneel-
voortvoering geven van niet minder dan vijf stukken,
namelijk, *Buhalve Brouwer en Graesbeek*, of *de
vrolijke vaderlandsche kunstschilders*, door *A. van
Ray*, *Het onbekende meesterstuk* door *J. Dodd*,
Kapitein Trullemans door *J. Roelants*, *Zoo gaat
het in de wereld of het bedrog steekt in de kleeren*,
door *T. Thienpont*, en *Wit en Zwart*, door *A. van
Peene*; de vier laatsten allen leden der maatschappij.

Binnelandsehe berigten.

Amsterdam, 15 maart. Reeds vroeger is er be-
rigt gegeven van de aangevraagde concessie tot eene
spoorweg van Dordrecht over Gorinchem naar Tiel;
thans kan er nog bijgevoegd worden, dat dezelfde
associatie daarboven nog een vrage heeft gedaan tot
het verlenen van dezen spoorweg over Wageningen
tot naar een nader te bepalen punt van aansluiting
aan den Rijn-spoorweg.

Gravenhage, 15 maart. Heden morgen hebben
Z. M. de koning en HH. KK. HH. de prinses *Alex-
ander en Hendrik* de godsdienstbeoefening in de
Groote Kerk, onder het gehoor van den welenwens-
den heer *de Moll*, bijgewoond. Uit hoofde dat hij
denksteven, kon ZWEW. mindere ontwikkeling ge-
ven aan de bijzondere plegtigheid van den dag, de
inwijding van het vernieuwd orgel. Nogtans hield
ZWEW. eene korte en krachtige voorafpraak, daar-
toe toepasselijk, waarin de prediker den zegen des
Allerhoogste over het volbrachte werk afmaakte en
voorts de leden der gemeente hartelijk bedankte voor
hunne krachtadige bijdragen, verleend tot het tot
stand brengen van hetzelfde. Het bedoelde orgel is
in den jare 1764 door *Stevens* vervaardigd. Het
is door den heer *Gabrie*, te Gouda, hersteld en
aangevuld. Het werd ingewijd met het aanstellen
van den 150sten psalm, vers 1 en 2. Het orgel
heeft uitmuntend voldaan. Daaromtrent werd slechts
eene algemeene goedkeurende stem gehoord. De
orgelmaker verdient den groeten lof. Heden avond
in afloop van de kerkdienst, heeft de kundige
organist *Berger*, ten genoegen van alle aanwezigen,
eenige stukken op het vernieuwd orgel uitgevoerd.

Uit Woensdag wordt geschreven, dat de markies
de Ricci, thans sardinische minister bij het neder-
landsche hof, in dezelfde hoedanigheid te Woensdag is
overgeplaatst.

Het provinciaal gerechtshof van Zuid-Holland,
in raadkamer vergaderd, heeft naar de openbare te-
regtuiting verwezen de zaak van *W. van O.*, boe-
reukrecht, laatst woonachtig te Benschoten; beschul-
digd van moedwilligen manslag, als hebbende den
arbeider *G. Vonk*, in den avond van den 23sten novem-
ber jl., terwijl hij zich met een aantal personen be-
vond op den Achthovenischen Dijk; met een mes, on-
der het voorbijgaan, in den regterarm gestoken, en
welke wonde *G. Vonk* op den 1den december, dus op
den elfden dag, nadat de verwonding had plaats ge-
had, is overleden. De regtlag zal nader worden
bepaald.

Leiden, 14 maart. Heden is alhier, in tegen-
woordigheid der Edel-Achtbare heeren officier van
justitie, regter-commissaris, enz., door den toe-
leeraar *J. C. Braks* en den heer *P. M. Mees*, mede
et chir. doctor, de geregtelijke schouwing verricht van
het lijk der vrouw, die, in den nacht van den 1sten
dezer in het doosal der nacht-brandwacht opgedru-
en, sedert door de heambten vergeten, tien dagen
later stervende gevonden en kort daarna bezweken is.
Het onderzoek moet, naar men vernemt, tot de
stellige overtuiging geleid hebben, dat genoemde vrouw
den honger dood is gestorven. De justitie stelt groote
pogingen in het werk, om de ware toedracht deze
treurselijke zaak te ontdekken.

Zwolle, 12 maart. Men zal zich herinneren, dat
het provinciaal hof in Overijssel, bij arrest van 25
october, de personen van *A. van de Weyer*, *M. van
Os*, thans gedetineerd alhier, eene verklaring
aan de in staat van dienst der *seppemers* wegen ge-
pleegd, die daarin bestond, dat zij een water-em-
mer en een huis van eenen beerenwagen, op eene
openbaren weg hadden gestolen. Zij waren te dier
zake door het gemeelde hof veroordeeld tot de straf
van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, en
eene tochtstraf van vijf jaren. Thans vernemt
men, dat het Z. M. onlangs behand heeft, die dier-
fen te veranderen in eene correctie van gevangenis-
straf van twee jaren.

Arnhem, 15 maart. Men acht het doelmatig
het publiek te herinneren, dat, van dinsdag 17

het zaterdag 21 dezer ingesloten, bij de nederlandsche bank en bij de agenten van 's rijks schatkist, op de gewone kantoor-uren, ter inwisseling kunnen worden aangeboden de stukken van acht en twintig stuivers of zoogenaamde florijnen. De intrekking van de voorzeide muntstukken zal plaats hebben tegen andere in omloop zijnde oude of nieuwe zijveren munten of tegen munbiljetten, volgens de wet van den 18den december 1825 (Staatsblad n. 90) daargesteld. Bij ongenoegzaamheid der kassen zullen door de agenten worden afgegeven bewijzen, hetaalbaar vijf dagen na dat, en zulks ten bannen kantore of te Amsterdam bij de nederlandsche bank, naar de keuze, door de belanghebbenden bij de afgifte der specien te doen, en in het hun uit te reiken bewijs te vermelden. De ontvangers der belastingen zullen de inwisseling bevorderen, door aanweming tot den 21sten maart aanstaande van de buiten koers gestelde specien tegen andere, zooveel hunne kassen dit toelaten. De bovengemelde muntspecie word met den 21sten dezer buiten omloop gesteld, en zal dien ten gevolge noch door de schatkist, noch door de ingezetenen meer in betaling worden genomen.

Ingezonden stukken.

Nieuwe Staatsregtsleer.

VOLGENS DE VINDING VAN HET OPENBAAR MINISTERIE. (Vervolg van no. 54.)

EERBIED voor den troon, dat is voor het koningschap, voor het grondwettig koninklijk gezag, en voor de waardigheid en den persoon des konings, is de eerste en onmisbaarste van alle staatsburgerlijke plichten in eenen constitutionelen staat; want met dien eerbied staat of valt de regeringsvorm zelf. En men zegge niet, met den wijsgeerigen Engelschen dichter: *Laat dwazen over regeringsvormen strijden, de best bestuurde is de beste.* Scherpzinnig gedacht, mag dien inval heeten; maar aan het uitgedrukte denkbeeld ontbreekt de noodige juistheid. Een regeringsvorm is niet daarom als de beste te rekenen, omdat zij, toevallig, de best bestuurdde kan zijn; tot de eigenschappen van het bij uitnemendheid goede behoort dus, dat het bestendigheid hebbe; en de beste regeringsvorm is derhalve die, in wiens aard en wezen de meeste geschiktheid ligt om op den duur, bestendig, de best bestuurdde te zijn.

Onze regeringsvorm, hoe gebrekkig ook in de grondwet beschreven, eischt gehoorzaamheid voor de wet alleen, maar onschendbaren eerbied voor den troon. Die eerbied is niet de onbedingde vrees, waardoor de dwingelandij van den onbepaalden alleenheerscher, (hij zij dan Tiran of Despoot, om met Montesquieu te spreken) een haghelijk bestaan kan hebben. Ook niet het Ontzag voor den Wit der absolute koningen *de droit divin*; gestijfd en gesterkt door het begrip van dat *regt van Godswege*, maar slechts duurzaam zoo lange de indruk daarvan heerscht. De Eerbied voor het constitutionele koningschap is geworteld in het redelijke besef van den wezenlijken aard van zichzelf, om des gemeenenen bests wille onschendbare, verhevenheid.

Die eerbied voor den troon, met het daarvan onafscheidelijke besef van de onschendbaarheid van den koninklijken souverein, is bij de Engelschen, ofschoon niet in eeno grondwet beschreven, van geslacht tot geslacht diep in den volkgeest geprent. Het opheffen van een vinger, om den koning te dreigen, zou daar, naar het strafregt, des doods schuldig maken; maar de overlaat, die zich eene poging tot aanranding van zijnen persoon zou onderstaan, wordt voor krankzinnig gehouden; want wie, bij gezonde zinnen, zou in gedachten nemen den koning te willen beleedigen, die in geen geval ontregt kan doen!

Bij de Franschen wordt dit constitutioneel begrip vernard en verduisterd, aan den eenen kant, door nog bij overleving angekleefde gehechtheid aan de verouderde denkbeelden eener monarchie, *de droit divin*, en, aan den anderen, door den onrustigen zwijmelgeest van menigen, door de helle theorie eener hersenschimmige gelijkheid en volke heerschappij verbijsterd.

Ons land is wel eens het land van het grondverstant gheeten. Het is waar, dat, bij ons, noch het eene, noch het andere, der Franseke wistries voor het gelouterde engelsche constitutionele begrip onvulbaar maakt. Doch niettemin is er iets anders, dat maar al te vaak de wijtere burgerij daarvan weerhoudt. Dit is de ongelukkige, aangeerde, vadsige berusting, van velen, in het stugge wettrouwem, dat de heeren wel zullen weten hoe best te regeren.

In Engeland heeft het in den volksgeest geprente besef van de onschendbaarheid des souvereins (*the sovereign*) zijnen wortel in de vaststaande gerustheid, dat het algemeen bestuur niet dan met instemming en beaming van het Parlement, door de ministers, kan gevoerd worden, en het innige besef van de vrijheid des onderdaans (*the liberty of the subject*) met de overtuiging, dat alleen het Parlement bij magte zou kunnen zijn, om het land te grond te rigten, (*that England can never be undone but by Parliament*).

In Frankrijk is het grondbeginsel van de onschendbaarheid des konings en van de verantwoordelijkheid der ministers nitdrukkelijk bij de constitutie of zoogenaamd charter vastgesteld; maar zelfs die waarborg voor de helderheid van het constitutionele begrip is daar zooveel ongenoegzaam gevonden, dat noodig is

geoordeeld bovendien, bij de strafwet, bepaaldijk te verbieden, dat is, als misdrijf vervolgbaar te verklaren, dat iemand maar bij eene openbare beoordeeling van eene regeringshandeling, in zijne beschouwing daarvan tot den persoon des konings opklimme en dezelve als van hem nitgegaan aanmerke.

Bij ons te lande is van regeringswege verstaan, dat de vermelding der koninklijke onschendbaarheid in de grondwet onnodig was, als van zelve in de beschrevene ministeriele verantwoordelijkheid ontzeggelijk begrepen. En waarlijk, zelfs vroeger, toen nog bewoerd werd (koninklijke boodschap van 11 december 1829) dat de kaatsgenoemde verantwoordelijkheid niet in ons staatsregt was opgenomen, heeft voorzeket niemand gedacht, dat de onschendbaarheid van den koning immer zoude wedersproken, veelmin zelfs van hooger hand de mogelijkheid ondersteld worden, dat de koning, in eenig geval, voor het verrigte aansprakelijk kon zijn, of dat hij, in eenig geval, zich daarvoor aansprakelijk aan stelde!

Het is waar, dat men yelen bij ons vindt, brave lieden, maar in staatsregerlijke kennis weinig bevonden, die wel soms over het bestuur zuchten, wanneer het hun scherp in de beurs knijpt, maar overigens voor lief nemen al wat hun van staatswet of staatsregt wordt voorgelaten, en voor wier ooren dit slechts klanken zijn zonder zin, of waarvan zij zich althans niet verledigen den zin, als het niet aangaande, te doorgronden. Maar ook voor dezen was genoeg, dat het land, naar zijnen tegenwoordigen regeringsvorm, onder de constitutionele staten geteld wordt, om algemeen het begrip te doen vaststaan, dat, in geen geval, de koning voor eenige handeling persoonlijk aansprakelijk kan zijn. (Wordt voortgezet.)

Advertentien.

Departement van Financien.

Door den ONTVANGER DER DOMEINEN te ARNHEM, zal, op Dingsdag den 31sten Maart 1846, ten huize van de Wed. TAMBOER, in het Rode Hert, te Apeldoorn, worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij AKKERKALS HOUT, benevens eenige OPGAANDE BEUKEN-, DENNEN- en DENNEN BOOMEN, staande in de gemeenten van het Hoog Soerensche en andere Bosschen, onder Apeldoorn; op de Conditiën die daaryan ter lezing liggen ten kantore van gezegden Ontvanger, alsmede ten huize van de Weduwe TAMBOER te Apeldoorn; ter wyl nadere informatie te bekomen is bij de Roschwachters der Domeinen te Hoog Soeren, welke de noodige aanwizing in loco zal worden doen.

OPENBARE VERKOOPING, bij inzet op den 18den Maart, en, bij toelag, op den 11den April 1846, telkens des middags om 12 ure, in het Engagement den vergulden Bok, te Rossum, van twee HOFSTEDEN, gelegen onder Rossum, in den Eng; groot 82 Roeden en 30 Ellen, door hare aangename ligging en ver uitzigt over het Dorp Rossum en de Betuwe eene allergunstigste gelegenheid aanbieden, de tot het aanleggen van een aangenaam ZOMER- en WINTERVERBLIJF.

Nadere informatie te bekomen bij den Notaris J. KUIJK te Wageningen. Brieven franco.

† † † Op Donderdag den 19den Maart 1846, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Kastelein T. ALBERS, te Huissen, zullen, ten overstaan van den Notaris PILGRIM publiek, voor een Jaar ONTEBEWELDEN, verpacht worden:

Circa 18 Bunders WEIDELAND, in den Huisaanschen Buitenpolder, de *W. en Weide en Nieuwe Weide* genaamd. Te bevragen bij den Heer J. PUTTERS, te Huissen.

Worden te Koop gepraagd, om vrachterij aan het Veer te Ingen te leveren:

Acht DENNEN BEGROEDEN, lang veertien Ellen, en op de lengte van zeven Ellen zwaar acht en twintig duimen; twintig stuks DITO BIBBEN, lang vier El drie palmen, zwaar twee en twintig duimen, de bosch-kant heesagen; honderd SPARREN, lang zeven Ellen, in het midden dik vijf duimen. Drie honderd SPARREN, lang drie Ellen vier Palmen aan het dunste einde. En zeven Duimen. Alles goed regt. De betaling wordt gedaan bij de levering.

Die tot deze levering genegen zijn, adresseren zich; met gefrankeerde brieven, houdende opgave van prijs en tijd van levering, onder letter Z, bij Mevrouw de Weduwe VAN WERMESKERKEN, Boekhandelaar te Tiel.

De Tandmeester LEHMAN JOSEPH SON

Zal tot den 21sten Maart logeren ten huize van den Heer BOEFUS te Arnhem.

De Ondergetekende, Hofmeester *nicus*, zal de eer hebben in het groot Locaal van het Stationsgebouw, bij den Heer VAN DIJKS HOORN, eene voorstelling te geven van de reizen in eenen SOERDE AMESANTE van TOURS D'ADRESSE. MECHANISCHE VERMAAKLIKHEDEN, MIMISCHE en PLASTISCHE VOORSTELLINGEN van nieuwe uitgevondene proeven, nooit aliter vertoond. Hij vielt zien, de goedkeuring, die hem, gedurende de afgevoerde reizen in de Hoofdstad is ten deel gevallen, ook hier, als vroeger, te zullen inoogsten. De voorstelling zal plaats hebben op aanstaanden Woensdag, des avonds ten 7 1/2 ure.

De Entrée voor een Heer is 75, voor eene Dame 50 Cents; kinderen beneden de 10 jaren voor ieder 30 Cents; Heeren officieren betalen 50 Cents. D. L. BAMBURG, Hofmeester.

Het prachtige nieuwe zieren STOOMSCHIP *MEI*, Kapitein ALBERT STOMMELLES, zal op Zaterdag den 21sten Maart, des middags ten 12 ure, van Harlingen naar Londen vertrekken. De vrachten zijn verlaagd en thans gesteld: Voor eenen Orpheus Koe op 20 St. in vol. m. een Schaap . . . 2. 6 p. in vol. » Boter per 1 vat. . . 1 » » Kaas per Centenaar . . . 1 » » Vlas dito . . . 1 » Andere Goederen naar rato.

Retour van Londen Woensdag ten 10 ure Maart, des morgens vroeg. Nadere informatie, zoowel wegen de vrachten van vee en andere goederen naar en van Londen, als ook voor dadelijke verzekering van blinkte premie, zijn te bekomen bij de Wed. BOUWE ROEDENHUIS & ZONN, en VAN ORPENS & ZONN, Agenten der onderneming te Harlingen, en bij den Heer Directeur A. G. ROBINSON, II Georg Yard, Lombardsstreet, te Londen.

Van Amsterdam naar Kampen: eiken Maandag, Woensdag en Vrijdag; des morgens om 8 ure, van dadelijke correspondentie met de Diligences der Maatschappij, welke, bij aankomst der Stoomboot, vertrekken naar Zwolle, Raalte, Nijverdal, Almelo, Oldenzaal, Enschede, Benekamp, Norahon en Lingen.

Van Kampen naar Amsterdam: eiken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens om 10 ure, in correspondentie met de Spoorreinen naar Utrecht, Haarlem, Leiden en s Gravenhage.

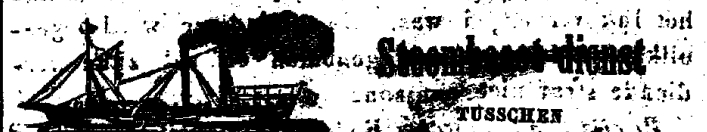
Van Kampen naar Arnhem, Dusseldorp en Keulen: eiken Zondag, Dingsdag en Donderdag; des morgens om 4 ure, in correspondentie met de laatste spoorreinen van Arnhem naar Amsterdam, en van Arnhem naar Keulen, Dusseldorp en Keulen: eiken Zondag, Dingsdag en Donderdag; des namiddags om 4 ure, in correspondentie met de laatste spoorreinen van Amsterdam naar Arnhem vertrekende Spoorreinen.

Van Dusseldorp naar Wezel, Dusseldorp en Keulen: eiken Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens om 6 ure.

Van Keulen naar Dusseldorp, Arnhem en Amsterdam: eiken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des morgens om 6 ure.

Van Dusseldorp naar Wezel, Arnhem en Amsterdam: eiken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des morgens om 9 ure.

Van Arnhem naar Zutphen, Dusseldorp en Keulen: eiken Maandag, Woensdag en Zaterdag, des voormiddags om 8 ure.

Rotterdam, Vlissingen en Genua: alle dagen, behalve op Zondags.

Van Rotterdam, des namiddags ten 2 ure, des Maandags avonds 6 ure, naar Genua.

Van Vlissingen, des morgens ten 9 ure, en al leen des Dingsdags, des morgens ten 8 ure van Genua.

Zaterdag nemende op Maandag des 21sten Maart 1846.

Waterhoogte te Arnhem. Den 16 Maart 2 El 1 Palm 0 Duim; gev. 0 gev. 0 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIESEN, Boekdruker.